

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS PAŽANGOS DEPARTAMENTO EKONOMIKOS SKYRIUS
PAŽYMA**

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2014 M. LAPKRIČIO 26 D. NUTARIMO NR. 1328
„DĖL VIEŠŲJŲ PASTATŲ ENERGINIO EFEKTYVUMO DIDINIMO PROGRAMOS
PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO (NR. 15-0809-02-N, TAIS NR. 15-8639(4)) IR DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2009 M. LAPKRIČIO 11 D. NUTARIMO NR. 1480 „DĖL VIEŠOJO IR
PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS“ PAKEITIMO (NR. 15-0886-01-N, TAIS NR. 15-12618)**

2015-11-16 Nr. NV-3637

Vilnius

1. Projekto teikėjas – Energetikos ministerija (EM)

2. Projekto esmė –

Nutarimo projektas parengtas siekiant detaliau ir aiškiau reglamentuoti finansinių priemonių lėšų panaudojimo tvarką, įgyvendinant viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektus, skatinti šių projektų įgyvendinimą pasinaudojant Energijos efektyvumo fondo teikiamomis finansinėmis priemonėmis ir taikant **Energijos taupymo paslaugų teikėjo (ETPT) modelį**, taip pat nustatyti paprastesnę investicijų projektų rengimo tvarką. Viso to siekiama tam, kad būtų racionaliau ir veiksmingiau panaudotos Lietuvos Respublikai 2014–2020 metais skirtos Europos Sąjungos fondų lėšos, kurių dalis skiriama būtent didinti viešosios paskirties pastatų energinį efektyvumą. Taip pat bus vykdomas 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES **dėl energijos vartojimo efektyvumo** 5 straipsnyje numatytas įpareigojimas valstybės narėms užtikrinti, kad nuo 2014 m. sausio 1 d. kasmet būtų renovuojama 3 procentai bendro valstybės subjektams priklausančių ir jų naudojamų šildomų ir (arba) vėsinamų viešųjų pastatų patalpų ploto, kad būtų įvykdyti bent minimalūs pastatų energinio naudingumo reikalavimai, kaip jie nustatyti pagal 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo 4 straipsnį.

Nutarimo projekto uždaviniai – nustatyti detalų ir aiškų viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimui skirtų finansinių priemonių bei kitų finansinės paramos formų reglamentavimą, supaprastinti ir pagreitinti investicijų projektų parengimą.

Pagrindiniai pakeitimai:

1. Numatyta išplėsti galimų projektų vykdytojų sąrašą - ir leisti visoms valstybės bei savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kurioms tiesiogiai ir (ar) netiesiogiai yra skiriami biudžeto asignavimai vykdyti viešuosius pirkimus, pasirašyti energetinių paslaugų sutartį su ETPT ir gauti finansavimą. Praplėsta sąvoka – Viešasis pastatas – valstybei ar savivaldybėms nuosavybės teise priklausančios šildomi ir (arba) vėsinami administracinės, kultūros, mokslo, sporto, gydymo, viešbučių, bendrabučių, specialiosios ir gyvenamosios (įskaitant įvairių socialinių grupių namus) paskirties pastatai.

2. Siūloma patvirtinti nuostatą, suteikiančią projektų vykdytojams įgaliojimus vykdyti viešuosius pirkimus, pasirašyti energetinių paslaugų sutartį su ETPT ir atlikti kitus su projektų vykdymu susijusius veiksmus netaikant Viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklėse nustatytų reikalavimų, kadangi įgyvendinant pastatų atnaujinimą taikant ETPT modelį, planuojama įsigyti paslaugas ir sudaryti sutartis su ETPT ilgesniam nei 3 metų laikotarpiui.

3. Taip pat yra siūlomi pakeitimai, susiję su Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos struktūra, priemonėmis ir jų įgyvendinimu bei supaprastintu investicijų projektų rengimu.

Šia programa yra siekiama įgyvendinti du uždavinius: pirmasis – įgyvendinti tvarų valstybės viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimą užtikrinančias technines ir organizacines priemones; antrasis – įgyvendinti tvarų savivaldybių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimą užtikrinančias technines ir organizacines priemones.

Atrenkant viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektus, kurie bus finansuojami, pirmiausia atsižvelgta į tai, kad pagal investicijų projektų vykdytinų veiklų rūšis gali būti išskiriami šie investicijų projektų tipai: 1) investicijų projektai, kuriuos įgyvendinant yra siekiama padidinti viešųjų pastatų energinį efektyvumą; 2) investicijų projektai, kuriuos įgyvendinant yra siekiama padidinti ir (ar) išsaugoti turimo viešųjų pastatų ploto panaudojimo efektyvumą (įveiklinimo projektai); 3) kompleksiniai projektai, kuriuos įgyvendinant yra siekiama abiejų aukščiau nurodytų tikslų. Programoje numatyta, jog finansuojami gali būti tik trečiosios

grupės investicijų projektai, kadangi tik tokiu būdu gali būti patikimai įvertintas projekto įgyvendinimo finansinis ir ekonominis naudingumas. Šie projektai gali būti finansuojami tik tiek, kiek juose numatytos veiklos yra skirtos padidinti energinį efektyvumą arba pasiekti energijos sutaupymus, kadangi tik tokios veiklos prisideda prie Programos tikslo pasiekimo.

Įgyvendinant Programą, finansavimas gali būti suteiktas tik viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektams, kurie atitinka visas šias sąlygas:

13.1. kuriuos įgyvendinant bus padidintas viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumas, pasiekiant **mažiausiai C energinio naudingumo klasę ir padidintas esamas viešųjų pastatų ploto panaudojimo efektyvumas ne mažiau nei iki 75 procentų** viešąsias paslaugas teikti reikiamo viešųjų pastatų pagrindinio arba naudingojo ploto (jeigu jis sudaro mažiau kaip 75 procentus viešąsias paslaugas teikti reikiamo viešųjų pastatų pagrindinio arba naudingojo ploto, kuris yra nustatomas pagal Lietuvos higienos normose nustatytus reikalavimus) arba yra išlaikomas esamas viešųjų pastatų ploto panaudojimo efektyvumas (jeigu jis sudaro 75 procentus ar daugiau viešųjų paslaugų teikimui reikalingo viešųjų pastatų pagrindinio arba naudingojo ploto, kuris yra nustatomas pagal Lietuvos higienos normų reikalavimus);

13.2. kai siekiant padidinti viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumą arba sutaupyti energiją pasirinkama Programos 1 priede nurodyta veikla „viešojo pastato atnaujinimas“ ir (ar) veikla „viešojo pastato funkcionavimui reikiamos inžinerinės infrastruktūros atnaujinimas“ bei atliekami pasirinkti Programos 2 priede nurodyti veiksmai (energijos vartojimo efektyvumo priemonės);

13.3. kai investicijų projekte tinkamai pagrįsta, kad investicijų projekto įgyvendinimo alternatyva, apimanti Programos 1 priede nurodytą veiklą „viešojo pastato atnaujinimas“ ir (arba) veiklą „viešojo pastato funkcionavimui reikiamos inžinerinės infrastruktūros atnaujinimas“, yra optimali pagal finansinių ir ekonominių rodiklių reikšmes;

13.4. kai yra parengtas viešojo pastato, kurio bent 51 procentas viso pastato ploto nuosavybės teise priklauso valstybei ar savivaldybei ir bent 51 procentas viso pastato ploto yra naudojamas pastatų valdytojų, taip pat yra visų pastato patalpų savininkų rašytinis susitarimas dėl pastato energijos vartojimo efektyvumo projekto vykdymo, investicijų projektas.

3. Derinimas –

Po 2015-11-03 vykusio ministerijų atstovų pasitarimo liko vienintelė nesuderinta pastaba – Vidaus reikalų ministerijos, kad remiantis Viešojo administravimo įstatymo 41 straipsniu, uždarnosios akcinės bendrovės viešojo administravimo įgaliojimai negali būti suteikti. EM sako, kad UAB Viešųjų investicijų plėtros agentūrai suteikti įgaliojimai valdyti fondų fondus ir įgyvendinti finansines priemones energijos vartojimo efektyvumo srityje.

Teikime taip pat, atsižvelgiant į Teisingumo ministerijos ir LRVK TD pastabas, teikiamas ir nutarimo dėl Viešojo ir privataus sektorių partnerystės pakeitimo projektas, kuriame nurodoma, kad Viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklės netaikomos energijos taupymo paslaugų teikėjo modelio (ETPT modelis) pagrindu įgyvendinamiems projektams, kaip jie yra apibrėžti Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programoje

4. Dalykinio vertinimo išvada –

Teikiamas projektas iš esmės atitinka Vyriausybės darbo reglamento reikalavimus.

Ekonomikos skyriaus patarėja

Lina Žongolavičiūtė
tel. 8 706 63853 el.p. lina.zongolaviciute@lrv.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38 / Vasario 16-osios g. 2, LT-01104 Vilnius, tel. (8706) 64715,
faks. (8 706) 64820, el. p. info@enmin.lt, <http://www.enmin.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2015-11-16 Nr. (19.1-19)3-3044

DĖL PATIKSLINTO VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PAKEITIMO PROJEKTO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, įvertinusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento 2015 m. spalio 28 d. išvadoje Nr. NV-3464 dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimo Nr. 1328 „Dėl viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto (toliau – Nutarimo projektas) ir Finansų ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos, Kultūros ministerijos, Teisingumo ministerijų, Europos teisės departamento 2015 m. lapkričio 3 d. Ministerijų atstovų pasitarime pateiktas pastabas, Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikia svarstyti pagal pateiktas pastabas patikslintus Nutarimo projektą ir numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažymą, ir parengtą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 11 d. nutarimo Nr. 1480 „Dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės“ pakeitimo“ projektą. Dėl Vidaus reikalų ministerijos pateiktos pastabos pridedama pastabos derinimo pažyma.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimo Nr. 1328 „Dėl viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas, 15 lapų.
2. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma, 7 lapai.
3. Pastabos derinimo pažyma, 2 lapai.
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 11 d. nutarimo Nr. 1480 „Dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės“ pakeitimo“ projektas, 1 lapas.

Energetikos ministras

Rokas Masiulis

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2014 M. LAPKRIČIO 26 D. NUTARIMO NR. 1328 „DĖL VIEŠŲJŲ PASTATŲ ENERGINIO EFEKTYVUMO DIDINIMO PROGRAMOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2015 m. d. Nr.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

1. Pakeisti Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 1328 „Dėl viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos patvirtinimo“, ir ją išdėstyti nauja redakcija (pridedama).
2. Įgalioti viešojo pastato energijos vartojimo efektyvumo didinimo projekto vykdytojus, valdančius viešuosius pastatus, rengti ir įgyvendinti viešojo pastato energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektus, vykdyti viešuosius pirkimus energijos taupymo paslaugų tiekėjams atrinkti, su jais sudaryti energetinių paslaugų sutartis, netaikant Viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 11 d. nutarimu Nr. 1480 „Dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės“, reikalavimų.

Ministras Pirmininkas

Aplinkos ministras

Energetikos ministras

Rokas Mastulis

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja

Ramunė Mikalauskienė

2015-11-12

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2014 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 1328
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2015 m. d. nutarimo Nr.
redakcija)

VIEŠŲJŲ PASTATŲ ENERGINIO EFEKTYVUMO DIDINIMO PROGRAMA

I SKYRIUS IŽANGA

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programa (toliau – Programa) nustato valstybei ir savivaldybėms nuosavybės teise priklausančių ir jų naudojamų viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektų atrankos sąlygas, atrinktų projektų finansavimo ir įgyvendinimo reikalavimus.

2. Programa siekiama padidinti viešųjų pastatų šildymui ir apšvietimui naudojamos energijos vartojimo efektyvumą, užtikrinti efektyvų Lietuvos Respublikos valstybės lėšų, skiriamų viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimui ir viešųjų pastatų eksploatacijai, panaudojimą, sumažinti į atmosferą išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (CO₂) kiekį, užtikrinti viešųjų pastatų infrastruktūros atitikimą higienos normų reikalavimams.

3. Programa yra susijusi su šių teisės aktų įgyvendinimu:

3.1. 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL 2012 L 315, p. 1) (toliau – Direktyva), kurioje nustatoma bendra energijos vartojimo efektyvumo skatinimo Europos Sąjungoje priemonių sistema siekiant užtikrinti, kad 2020 metais būtų pasiektas Europos Sąjungos valstybėse narėse 20 procentų energijos vartojimo efektyvumo tikslas ir sudarytos sąlygos toliau didinti energijos vartojimo efektyvumą. Vadovaujantis Direktyvos 5 straipsnio nuostatomis, kiekviena valstybė narė privalo užtikrinti, kad nuo 2014 m. sausio 1 d. kasmet būtų renovuojama 3 procentai bendro valstybės subjektams priklausančių ir jų naudojamų šildomų ir (arba) vėsinamų viešųjų pastatų patalpų ploto, kad būtų įvykdyti bent minimalūs pastatų energinio naudingumo reikalavimai, kaip jie nustatyti pagal 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL 2010 L 153, p. 13) 4 straipsnį;

3.2. 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1482 „Dėl 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos patvirtinimo“;

3.3. Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“;

3.4. Nacionalinė klimato kaitos valdymo politikos strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. lapkričio 6 d. nutarimu Nr. XI-2375 „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos strategijos patvirtinimo“.

4. Programoje vartojamos sąvokos:

4.1. **Energijos vartojimo efektyvumas** – darbo, paslaugų, prekių, gautos energijos ir pirminės arba galutinės energijos sąnaudų santykis.

4.2. **Energijos taupymo paslaugų teikėjas** (toliau – ETPT) – asmuo, teikiantis energijos vartojimo efektyvumo paslaugas ir (arba) energijos vartojimo efektyvinimo priemones Projekto vykdytoji (kaip jis apibrėžti Programos 4.8 papunktyje).

4.3. **ETPT modelis** – viešojo pastato energijos vartojimo efektyvumo didinimo projekto finansavimo ir įgyvendinimo forma, kai ETPT, sudarydamas energijos vartojimo efektyvumo paslaugų sutartį su Projekto vykdytoju, investuoja į pastato energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir per sutarties galiojimo laikotarpį, teikdamas sutartyje nustatytas paslaugas, garantuoja tam tikrą energijos sutaupymų lygį, o Projekto vykdytojas padengia ETPT patirtas išlaidas ir investicijas.

4.4. **Grąžinamoji subsidija** – viešojo pastato energijos vartojimo efektyvumo didinimo projekto finansavimo ir įgyvendinimo forma, kai projektui skiriamos finansavimo lėšos, kurias visas arba jų dalį projekto sutartyje nustatytais sąlygomis projekto vykdytojas privalo grąžinti.

4.5. **Tinkamų atnaujinti pastatų sąrašas** – Lietuvos Respublikos energetikos ministro patvirtintas valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų valstybės institucijų ir įstaigų naudojamų pastatų sąrašas, sudarytas valstybei nuosavybės teise priklausančius šildomus ir (arba) vėsinamus valstybės institucijų ir įstaigų naudojamus pastatus įvertinus pagal Lietuvos Respublikos energetikos ministro patvirtintoje Valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų valstybės institucijų ir įstaigų – valstybinio administravimo subjektų naudojamų pastatų tinkamų atnaujinimui sąrašo sudarymo metodikoje (toliau – Tinkamų atnaujinti pastatų sąrašo sudarymo metodika) nustatytus kriterijus ir reikalavimus.

4.6. **Valstybės projektų sąrašas** – iš Europos Sąjungos struktūrinių ir investicinių fondų lėšų siūlomų finansuoti valstybės projektų sąrašas.

4.7. **Viešasis pastatas** – valstybei ar savivaldybėms nuosavybės teise priklausančios šildomi ir (arba) vėsinami administracinės, kultūros, mokslo, sporto, gydymo, viešbučių, bendrabučių, specialiosios ir gyvenamosios (įskaitant įvairių socialinių grupių namus) paskirties pastatai.

4.8. **Viešojo pastato energijos vartojimo efektyvumo didinimo projekto vykdytojas (toliau – Projekto vykdytojas)** – valstybei nuosavybės teise priklausančius viešuosius pastatus patikėjimo arba panaudos teise valdantys subjektai (išskyrus valstybės įmones), centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas (išimtis dėl valstybės įmonių pastarajam netaikytina) ir savivaldybių vykdomosios institucijos, įgyvendinantys atitinkamai valstybei arba savivaldybėms nuosavybės teise priklausančių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektus.

5. Kitos, nei nurodytos Programos 4 punkte, vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, apibrėžtas 2014 – 2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimą reglamentuojančiuose teisės aktuose, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti ir daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatyme, Lietuvos Respublikos investicijų įstatyme.

ANTRASIS SKIRSNIS SOCIALINĖ-EKONOMINĖ APLINKA

6. Valstybės įmonės Registrų centro duomenimis, 2014 m. sausio 1 d. Nekilnojamojo turto registre įregistruoti 13123 viešieji pastatai, kurie nuosavybės teise priklauso valstybei ir savivaldybėms. Šių pastatų plotas yra apie 14,8 mln. kv. metrų. Apie 5500 pastatų (5,9 mln. kv. metrų) nuosavybės teise priklauso valstybei. Apie 7600 pastatų (8,9 mln. kv. metrų) nuosavybės teise priklauso savivaldybėms.

7. Apytiksliai 89 procentai šių pastatų pastatyti 1900–1990 metų laikotarpiu, kai vyravo plytinių ir stambiaplokščių pastatų statyba. Šie pastatai neatitinka dabartiniu metu galiojančių pastatams keliamų energijos vartojimo efektyvumo reikalavimų, jų šildymui per metus vidutiniškai suvartojama apie 2300 GWh šilumos energijos. Tokie pastatai priskiriami D, E, F, G pastato energinio naudingumo klasėms, o šiluminės energijos sąnaudos, išreikštos kilovatvalandėmis patalpų naudingojo ploto vienam kvadratiniam metrui, juose sudaro nuo 160-610 kWh/m² per metus. Dėl žemo viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo bei didelių jų priežiūros ir eksploatacijos sąnaudų šiuo metu teikiamų viešųjų paslaugų savikaina yra atitinkamai didesnė.

8. 2007–2013 metų laikotarpiu Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir Europos Sąjungos struktūrinės paramos lėšomis Lietuvoje atnaujinti (modernizuoti) 906 viešieji pastatai (iš jų 438 mokyklos). Šių pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektų įgyvendinimą administravo Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, tam minėtu laikotarpiu buvo skirta apie 300 mln. eurų. Įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektus taikytas finansavimo būdas, kai projektams įgyvendinti buvo skiriamas finansavimas (subsidija) nesiejant šių investicijų ir siekiamo rezultato su investicijų atsipirkimu ir jų padengimu sutaupytos šilumos energijos sąskaita.

9. Vidutinė vieno energijos vartojimo efektyvumo didinimo projekto investicijų suma sudaro apie 500 tūkst. eurų, investicijų suma vienam kv. metrui svyruoja nuo 130 iki beveik 490 eurų. Atlikus įgyvendintų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektų investicijų analizę pastebėta, kad didžiausios investicijos tenka gydymo paskirties pastatams. Šios paskirties pastato energijos vartojimo efektyvumo didinimo projekto vidutinė vertė siekia beveik 900 tūkst. eurų, tai yra, investicijos į šių pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimą yra dvigubai didesnės nei kitų viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektuose nurodyta investicijų suma.

10. Savivaldybių viešųjų pastatų ir valstybei priklausančių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo srityse nustatytas atitinkamai 146,8 ir 66,9 mln. eurų finansavimo trūkumas.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo ir Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo nuostatomis biudžetinės įstaigos savo vardu negali skolintis lėšų, prisiimti jokių skolinių įsipareigojimų, todėl lėšų trūkumas turėtų būti padengiamas pritraukiant privačių investuotojų lėšas, jiems perduodant energijos vartojimo efektyvumo didinimo projekto įgyvendinimo riziką ir susiejant ją su apmokėjimu už pasiektus rezultatus.

11. Įgyvendinant viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektus dažniausiai naudotos sienų, stogo, cokolio šiltinimo, langų ir durų keitimo, šildymo sistemos atnaujinimo priemonės. Įdiegus energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones atnaujintuose viešuosiuose pastatuose per metus sutaupyta 215,08 GWh energijos.

II SKYRIUS

PROGRAMOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI, VERTINIMO KRITERIJAI IR JŲ REIKŠMĖS

PIRMASIS SKIRSNIS PROGRAMOS TIKSLAS

12. Programos tikslas – padidinti viešųjų pastatų šildymui ir apšvietimui naudojamos energijos vartojimo efektyvumą ir iki 2020 metų sutaupyti 60 GWh metinės pirminės energijos kiekio atnaujintuose viešuosiuose pastatuose, užtikrinti efektyvų Lietuvos Respublikos valstybės lėšų, skiriamų viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimui ir viešųjų pastatų eksploatacijai, panaudojimui, sumažinti į atmosferą išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (CO₂) kiekį, užtikrinti viešųjų pastatų infrastruktūros atitikimą higienos normų reikalavimams.

13. Siekiant Programos tikslo, finansavimas gali būti suteiktas tik viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektams, kurie atitinka visas šias sąlygas:

13.1. kuriuos įgyvendinant bus padidintas viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumas, pasiekiant mažiausiai C energinio naudingumo klasę ir padidintas arba išlaikomas esamas viešųjų pastatų ploto panaudojimo efektyvumas;

13.2. kai siekiant padidinti viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumą arba sutaupyti energiją pasirenkama Programos 1 priede nurodyta veikla „viešojo pastato atnaujinimas“ ir (ar) veikla „viešojo pastato funkcionavimui reikiamos inžinerinės infrastruktūros atnaujinimas“ bei atliekami pasirinkti Programos 2 priede nurodyti veiksmai (energijos vartojimo efektyvumo priemonės);

13.3. kai parengtas viešojo pastato investicijų projektas, kuriame vadovaujantis Programa pagrįsta, kad investicijų projekto įgyvendinimo alternatyva, apimanti Programos 1 priede nurodytą veiklą „viešojo pastato atnaujinimas“ ir (arba) veiklą „viešojo pastato funkcionavimui reikiamos inžinerinės infrastruktūros atnaujinimas“, yra optimali pagal investicijų projekte apskaičiuotas finansinių ir ekonominių rodiklių reikšmes;

13.4. kai bent 51 procentas viso pastato ploto nuosavybės teise priklauso valstybei ar savivaldybei ir bent 51 procentas viso pastato ploto yra naudojamas pastatų valdytojų, nurodytų

Programos 4.8 papunktyje, taip pat yra visų pastato patalpų savininkų rašytinis susitarimas dėl pastato energijos vartojimo efektyvumo projekto vykdymo.

ANTRASIS SKIRSNIS

PROGRAMOS UŽDAVINIAI IR TIKSLINĖ GRUPĖ

14. Programos tikslo yra siekiama įgyvendinant šiuos uždavinius:

14.1. pirmasis uždavinys – įgyvendinti valstybės viešųjų pastatų tvarų energijos vartojimo efektyvumą užtikrinančias technines ir organizacines priemones;

14.2. antrasis uždavinys – įgyvendinti savivaldybių viešųjų pastatų tvarų energijos vartojimo efektyvumą užtikrinančias technines ir organizacines priemones.

15. Programos tikslinė grupė yra viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektų vykdytojai.

TREČIASIS SKIRSNIS

PROGRAMOS TIKSLO IR UŽDAVINIŲ VERTINIMO KRITERIJAI BEI JŲ REIKŠMĖS

16. Programos tikslo pasiekimo vertinimo kriterijus (rezultato kriterijus) – bendras sutaupytas metinės pirminės energijos kiekis atnaujintuose viešuosiuose pastatuose nuo Programos įgyvendinimo pradžios iki 2020 metų – 60 GWh.

17. Programos uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijai (produkto kriterijai) yra šie:

17.1. pirmajam uždaviniui:

17.1.1. nuo Programos įgyvendinimo pradžios kasmet renovuota mažiausiai 3 procentai bendro valstybei nuosavybės teise priklausančių ir jos naudojamų šildomų ir (arba) vėsinamų viešųjų pastatų patalpų ploto, apskaičiuoto pagal praėjusių metų duomenis, kaip tai nurodyta Tinkamų atnaujinti pastatų sąrašo sudarymo metodikoje (už šio kriterijaus atitikimą atsakinga Lietuvos Respublikos energetikos ministerija);

17.1.2. bendras atnaujintas valstybei nuosavybės teise priklausančių viešųjų pastatų plotas pasiekiant mažiausiai C energinio naudingumo klasę (m^2) nuo Programos įgyvendinimo pradžios iki 2020 metų – 470 tūkst. kv. metrų (už šio kriterijaus atitikimą atsakinga Lietuvos Respublikos energetikos ministerija);

17.2. antrajam uždaviniui – bendras atnaujintas savivaldybėms nuosavybės teise priklausančių viešųjų pastatų plotas, pasiekiant mažiausiai C energinio naudingumo klasę (m^2) nuo Programos įgyvendinimo pradžios iki 2020 metų – 230 tūkst. kv. metrų (už šio kriterijaus atitikimą atsakinga Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija);

17.3. Pirmajam ir antrajam uždaviniui taip pat taikomas įgyvendinimo vertinimo kriterijus – bendras į atmosferą neišmestų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (t) nuo programos įgyvendinimo pradžios iki 2020 metų – 14 tūkst. tonų (už šio kriterijaus atitikimą atsakinga Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija).

III SKYRIUS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS PROGRAMOS ĮGYVENDINIME DALYVAUJANČIOS INSTITUCIJOS

18. Įgyvendinant Programą pagal kompetenciją dalyvauja šios institucijos:

18.1. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, kuri yra atsakinga už savivaldybių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimą, atitikimą Programos 16 punkte, 17.2 ir 17.3 papunkčiuose nurodytiems kriterijams;

18.2. Viešoji įstaiga Būsto energijos taupymo agentūra, kuri yra atsakinga už savivaldybių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektų atranką;

18.3. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, kuri yra atsakinga už valstybės viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimą, atitikimą Programos 16 punkte ir 17.1 papunktyje nurodytiems kriterijams;

18.4. Valstybės įmonė Energetikos agentūra, kuri yra atsakinga už ekspertines konsultacijas energijos vartojimo audito ir kitais energijos vartojimo efektyvumo didinimo klausimais;

18.5. Finansų įstaiga, kuri:

18.5.1. vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014 – 2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą“ atlieka tarpinės institucijos funkcijas, kai 2014 – 2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioritetų priemonės įgyvendinamos grąžinamųjų subsidijų būdu;

18.5.2. yra atsakinga už Energijos efektyvumo fondo, teikiančio finansines paslaugas valstybės viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektams, administravimą;

18.5.3. yra atsakinga už fondų fondą, kaip jis apibrėžtas 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), 2 str. 27 punkte, valdymą arba, kai fondų fondas nesteigiamas, finansinių priemonių, finansuojamų iš nacionalinio biudžeto, Europos Sąjungos, tarptautinių finansų institucijų ir (ar) kitų lėšų įgyvendinimą būsto ir viešosios infrastruktūros objektų atnaujinimo ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo srityse (vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. rugpjūčio 5 d. nutarimu Nr. 814 „Dėl Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo 12 straipsnio įgyvendinimo“).

ANTRASIS SKIRSNIS
VALSTYBĖS VIEŠŲJŲ PASTATŲ ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO
DIDINIMAS.
PIRMOJO PROGRAMOS UŽDAVINIO ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS IR VEIKLOS

19. Pirmojo Programos uždavinio – įgyvendinti valstybės viešųjų pastatų tvarų energijos vartojimo efektyvumą užtikrinančias technines ir organizacines priemones – siekiama tokiomis priemonėmis:

19.1. įgyvendinti organizacines priemones, skirtas padidinti esamas lėšas ir pritraukti papildomas lėšas;

19.2. įgyvendinti organizacines priemones, skirtas užtikrinti pastatų energijos vartojimo efektyvumo tvarumą;

19.3. įgyvendinti technines priemones, skirtas užtikrinti pastatų energijos vartojimo efektyvumą.

20. Organizacinės priemonės, nurodytos 19.1 papunktyje, įgyvendinamos vykdant veiklas:

20.1. įsteigti įvairius finansavimo šaltinius apjungiantį fondą;

20.2. sukurti grąžinamosios subsidijos priemones;

20.3. parengti privataus kapitalo panaudojimo, pradėjus vykdyti atnaujinimo veiklas, taisykles.

21. Organizacinės priemonės, nurodytos 19.2 papunktyje, įgyvendinamos atliekant atnaujinamo viešojo pastato ploto ir teikiamų viešųjų paslaugų atitikties analizę, kaip numatyta Programos 24 punkte.

22. Techninės priemonės, nurodytos 19.3 papunktyje, įgyvendinamos vykdant Programos 1 priede nurodytas veiklas.

TREČIASIS SKIRSNIS
PIRMOJO PROGRAMOS UŽDAVINIO ĮGYVENDINIMO TVARKA

23. Didinant valstybės viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumą atliekami šie energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektų rengimo ir įgyvendinimo veiksmai:

23.1. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija sudaro Tinkamų atnaujinti pastatų sąrašą. Šiame sąraše nurodyti viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektai, priklausomai nuo pastato tikslinės naudojimo paskirties ir siekiant užtikrinti projektų įgyvendinimo ir finansavimo kompleksiskumą, derinami su ministerijomis pagal kompetenciją, priklausomai nuo valdomo viešojo pastato tikslinės naudojimo paskirties, įvertinant ministerijų galimybes finansuoti Programos 2 priede nenurodytas, priemones;

23.2. Tinkamų atnaujinti pastatų sąrašė esančio pastato valdytojas inicijuoja energijos vartojimo auditą bei, vadovaujantis Programos 3 priede nurodyta informacija ir Centrinės projektų valdymo agentūros patvirtinta Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos

Sąjungos struktūrinės paramos ir (ar) valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodika, kiek ji neprieštarauja Programos nuostatoms, parengia investicijų projektą;

23.3. pastato valdytojas, parengęs investicijų projektą, gali kreiptis į Programos 18.5 papunktyje nurodytą Finansų įstaigą dėl projekto įgyvendinimui reikalingų finansinių priemonių iš Energijos efektyvumo fondo lėšų skyrimo. Programos 18.5 papunktyje nurodyta Finansų įstaiga, įvertinusi viešojo pastato valdytojo parengtą investicijų projekto ir energijos vartojimo audito ataskaitos atitiktį Programos nuostatoms, priima sprendimą, ar viešojo pastato energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektas gali būti finansuojamas Energijos efektyvumo fondo lėšomis, taikant ETPT modelį arba tiesiogiai teikiant paskolą Projekto vykdytojui;

23.4. jeigu Programos 18.5 papunktyje nurodyta Finansų įstaiga priima sprendimą, kad finansavimas viešojo pastato, įtraukto į Tinkamų atnaujinti pastatų sąrašą, energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektui negali būti skiriamas iš Energijos efektyvumo fondo lėšų, viešojo pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektui skiriama Grąžinamoji subsidija, įtraukiant tokį projektą į Valstybės projektų sąrašą, kaip apibrėžta 2014 – 2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimą reglamentuojančiuose teisės aktuose;

23.5. į Tinkamų atnaujinti pastatų sąrašą neįtrauktų valstybės institucijų ir įstaigų naudojamų viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektai gali gauti finansavimą iš Energijos efektyvumo fondo, jeigu bus atliktas energijos vartojimo auditas, parengtas investicijų projektas ir įvykdyti Programos 3 priedo 1–7 punktuose ir Programos 24-26 punktuose nustatyti reikalavimai;

23.6. jeigu Programos 18.5 papunktyje nurodyta Finansų įstaiga priima sprendimą įgyvendinamą viešojo pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektą finansuoti iš Energijos efektyvumo fondo lėšų taikant ETPT modelį, Projekto vykdytojas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos energetikos ministro patvirtintais ETPT modelio įgyvendinimo tipiniais dokumentais: technine specifikacija, paslaugų teikėjų kvalifikacijos įvertinimo reikalavimais, teikėjų pasiūlymų vertinimo kriterijais bei tipine energijos taupymo paslaugų sutartimi, vykdo viešuosius pirkimus bei pasirašo energijos vartojimo efektyvumo paslaugų sutartį su ETPT;

23.7. Su investicijų projektu, siekiant užtikrinti, kad investicijų projektas atitiks Programos 13.1 papunktyje nustatytus reikalavimus, pastato valdytojas kartu parengia pastato naudojimo planą, kuris privalo būti raštu patvirtintas ministerijos pagal kompetenciją, priklausomai nuo valdomo viešojo pastato tikslinės naudojimo paskirties (valstybės nuosavybės teise valdomų administracinės paskirties pastatų atveju – centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo). Pastato naudojimo plane, privalo būti numatyta, jog pastatas pagal paskirtį bus naudojamas ne trumpesnę kaip 10 metų laikotarpį. Pastato naudojimo plane taip pat turi būti numatyta, kaip bus naudojamas pastatas užtikrinant, kad jo ploto panaudojimo efektyvumas atitiks Programos 13.1 papunktyje nurodytus reikalavimus.

24. Analizuojant, ar atnaujinamo viešojo pastato plotas atitinka teikiamų viešųjų paslaugų apimtį, jeigu planuojamo atnaujinti viešojo pastato pagrindinis arba naudingasis plotas viršija viešosioms paslaugoms teikti reikalingą viešųjų pastatų pagrindinį arba naudingąjį plotą, kaip jis yra nustatomas pagal Lietuvos higienos normose nurodytus reikalavimus, investicijų projekte,

suderinus su centralizuotai valdomo valstybės turto valdytoju, turi būti įvertinta galimybė sutelkti šiame(-iuose) pastate(-uose) daugiau nei vieną viešųjų paslaugų teikėją arba įvertinta galimybė pakeisti esamą pastatą (jį parduodant, nugriaunant, perduodant ar kitaip) kitu pastatu (jį įsigyjant, pastatant, perimant ar kitaip). Tuo atveju, jeigu nei viena šių galimybių nepasirenkama, investicijų projekte turi būti nurodoma motyvuota tokio nepasirinkimo priežastis.

25. Su investicijų projektu, siekiant užtikrinti, kad investicijų projektas atitiks Programos 13.1 papunktyje nustatytus reikalavimus, pastato valdytojas kartu parengia pastato naudojimo planą, kuris privalo būti raštu patvirtintas ministerijos pagal kompetenciją (valstybės nuosavybės teise valdomų administracinės paskirties pastatų atveju – centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo). Pastato naudojimo plane, privalo būti numatyta, jog pastatas pagal paskirtį bus naudojamas ne trumpesnę kaip 10 metų laikotarpį. Pastato naudojimo plane taip pat turi būti numatyta, kaip bus naudojamas pastatas užtikrinant, kad jo ploto panaudojimo efektyvumas atitiks Programos 13.1 papunktyje nurodytus reikalavimus.

26. Sutartyje dėl projekto finansavimo yra numatoma Projekto vykdytojo pareiga grąžinti pagal Programą gautą finansavimą, jeigu Pastato naudojimo planas yra visiškai arba iš dalies nevykdomas arba yra vykdomas pažeidžiant Pastato naudojimo plane numatytus įsipareigojimus.

27. Suderinus su Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija iki einamųjų metų kovo 1 d. teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei tvirtinti metines įsipareigojimų, planuojamų priimti taikant ETPT modelį, apimtis, taip pat detalią informaciją, reikalingą priimtų įsipareigojimų įtakai valdžios sektoriaus skolos ir deficito rodikliams nustatyti. Įvertinus gautus duomenis, Lietuvos Respublikos Vyriausybė priima nutarimą, kuriuo tvirtina įsipareigojimų, planuojamų priimti taikant ETPT modelį, dydį.

28. Pagal Programą įgyvendinamų valstybės viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektų stebėseną vykdo Lietuvos Respublikos energetikos ministerija arba Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos įgaliotas jai pavaldus viešasis juridinis asmuo.

29. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija informaciją apie Programos įgyvendinimą didinant valstybės viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumą kiekvienais metais teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei savo metinėse veiklos ataskaitose.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

SAVIVALDYBIŲ VIEŠŲJŲ PASTATŲ ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMAS.

ANTROJO PROGRAMOS UŽDAVINIO ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS IR VEIKLOS

30. Savivaldybės viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektų vykdytojais yra savivaldybės.

31. Finansuojami tie projektai, kurie užtikrina, kad pastatas pagal paskirtį bus naudojamas ne trumpiau kaip 10 metų ir investicijų į energinį efektyvumą didinančias priemones atsipirkimo laikotarpiu, kuris negali būti ilgesnis kaip 20 metų, o lėšos, skirtos pastatams šildyti, eksploatuoti ir

investicijų grąžai apmokėti, bus planuojamos ir skiriamos reikiamo dydžio per visą investicijų atsipirkimo laikotarpį.

32. Savivaldybių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektai rengiami ir atrenkami aplinkos ministro nustatyta tvarka. Atrenkant savivaldybių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumą didinančius projektus, pirmenybė teikiama daugiausia energijos per trumpiausią laiką sutaupantiems viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumą didinantiems projektams ir projektams, įtrauktiems į savivaldybių rengiamas teritorijų planavimo, atnaujinimo ir tvarkymo programas, apimančias pastatų, infrastruktūros objektų, inžinerinių tinklų atnaujinimą, gyvenamosios aplinkos tvarkymą, ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinamas regionų plėtros programas, kuriomis siekiama užtikrinti darnią teritorijų (kvartalų) plėtrą ir tvarkybą. Išvadą dėl savivaldybių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektų atitikties Programos nuostatomis teikia viešojo įstaiga Būsto energijos taupymo agentūra.

33. Pagal Programą įgyvendinamų savivaldybių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektų stebėseną vykdo ir šių pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo proceso dalyvių (savivaldybių paskirtų atsakingų asmenų ar savivaldybės programos įgyvendinimo administratorių) mokymą ir švietimą organizuoja Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija arba Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos įgaliotas jai pavaldus viešasis juridinis asmuo.

34. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija informaciją apie Programos įgyvendinimą didinant savivaldybių viešųjų pastatų energinį efektyvumą kiekvienais metais teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei savo metinėse veiklos ataskaitose.

IV SKYRIUS PROGRAMOS FINANSAVIMAS

35. Programa finansuojama Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų, Europos struktūrinių investicijų fondų, tarptautinių organizacijų, privačių investuotojų ir kitų šaltinių lėšomis.

36. Pagal Programą įgyvendinami viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektai taikant ETPT modelį, skiriant grąžinamąją subsidiją, taikant finansines priemones, teikiant subsidijas arba naudojant šių priemonių derinius.

37. Ministerijos pagal kompetenciją priklausomai nuo valstybės ar savivaldybės valdomo viešojo pastato tikslinės naudojimo paskirties, iš joms skirtų asignavimų gali skirti papildomą finansavimą, susijusį su projekto ir jame numatytų priemonių (taip pat ir nesusijusių su energijos vartojimo efektyvumo didinimu) įgyvendinimu. Lėšos, skirtos finansuoti su energijos vartojimo efektyvumo didinimu nesusijusias priemones, nėra laikomos pagal Programą skiriamu finansavimu.

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja

Ramunė Mikalauskienė

2015-11-12

Energetikos ministras

Rokas Masiulis

GALIMŲ VEIKLŲ DERINIAI (ALTERNATYVOS)

Eil. Nr.	Galima alternatyva Galima veikla	Naujo pastato statyba ir esamo nugriovimas	Naujo pastato įsigijimas	Naujo pastato statyba ir esamo pardavimas	Valstybės viešojo pastato atnaujinimas	Esamo viešojo pastato perėmimas ir atnaujinimas	Kita alternatyva
1.	viešojo pastato atnaujinimas				+	+	
2.	viešojo pastato funkcionavimui reikalingos inžinerinės infrastruktūros atnaujinimas				+	+	
3.	viešojo pastato statyba	+		+			
4.	viešojo pastato funkcionavimui reikiamos inžinerinės infrastruktūros sukūrimas	+		+			
5.	viešojo pastato ar jo dalies nugriovimas	+		+			
6.	viešojo pastato įsigijimas		+				
7.	žemės naujam viešajam pastatui įsigijimas		+	+			
8.	viešojo pastato pardavimas			+			
9.	viešojo pastato ar jo dalies perdavimas kitai(-oms) valstybės institucijai(-oms)		+			+	
10.	viešojo pastato ar jo dalies perėmimas iš kitos valstybės institucijos					+	

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja

Ramunė Mikalauskienė

2015-11-12

Energetikos ministras
Rokas Masiulis

15

**VIEŠŲJŲ PASTATŲ ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO VEIKSMŲ (ENERGIJOS VARTOJIMO
EFEKTYVUMO PRIEMONĖS)**

Eil. Nr.	Veiksmo pavadinimas
1.	Šildymo (vėsinimo) ir karšto vandens inžinerinių sistemų modernizavimas
2.	Vėdinimo ir (ar) rekuperacijos sistemų modernizavimas ar įrengimas
3.	Stogo šiltinimas (taip pat ir naujos stogo dangos įrengimas), perdangos po vėdinama šlaitinio stogo pastoge šiltinimas
4.	Išorinių pastato sienų ir cokolio šiltinimas, taip pat ir sienų (cokolio) konstrukcijos defektų pašalinimas ir nuogrindos sutvarkymas
5.	Kitų perdangų (perdangos virš pravažiavimų, praėjimų), kurios ribojasi su išore, šiltinimas
6.	Lauko ir tambūro durų keitimas, taip pat ir įėjimo laiptų remontas ir pritaikymas neįgaliųjų poreikiams
7.	Langų keitimas į mažesnio šilumos pralaidumo langus
8.	Rūsio perdangos šiltinimas; šildomo rūsio atitvarų šiltinimas
9.	Apšvietimo sistemos modernizavimas
10.	Atnaujintame pastate įrengtos katilinės modernizavimas

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja

Ramūnė Mikalauskienė

2015-11-12

Energetikos ministras

Rokas Mašulis

INVESTICIJŲ PROJEKTE BŪTINA PATEIKTI INFORMACIJĄ

1. **Projekto socialinės-ekonominės aplinkos analizė.** Ši analizė papildo Programos I skyriaus antrajame skirsnyje apibūdintą socialinę-ekonominę aplinką specifiniais projektui būdingais aspektais.

2. **Projekto turinys,** kuriame yra apibūdinamas projekto tikslas(-i), sąsajos su kitais projektais, projekto ribos, tikslinės grupės, projekto uždavinys(-iai), projekto organizacija bei siejami rezultatai.

3. **Galimybių ir alternatyvų analizė.** Ši analizė atliekama finansiniu ir ekonominiu požiūriu įvertinant mažiausiai du tikėtinus galimų veiklų derinius (alternatyvas) iš Programos 1 priede pateiktų galimų veiklų derinių (alternatyvų): „naujo pastato statyba ir esamo nugriovimas“, „naujo pastato įsigijimas“, „naujo pastato statyba ir esamo pardavimas“, „valstybės viešojo pastato atnaujinimas“, „esamos viešojo pastato perėmimas ir atnaujinimas“, „kita alternatyva“. Jeigu numatoma projekto vertė neviršija 1 mln. eurų, investicijų projekte turi būti išnagrinėtas bent vienas galimų veiklų derinys (alternatyva) arba papildomai kiti galimi veiklų deriniai (alternatyvos), sudaryti iš Programos 1 priede pateiktų galimų įgyvendinti veiklų. Jeigu į kito galimų veiklų derinio (alternatyvos) veiklas yra įtrauktos Programos 1 priede nenurodytos veiklos, šių veiklų įgyvendinimui negali būti skirtas Programos finansavimas.

4. **Finansinė analizė.** Finansinėje analizėje turi būti naudojama 4 procentų reali finansinė diskonto norma. Finansinėje analizėje turi būti išnagrinėti projekto finansiniai pinigų srautai bei kiekvienos alternatyvos finansinė grynoji dabartinė vertė 25 metų laikotarpiui, įskaitant investicijų laikotarpį (projekto veiklų įgyvendinimo laikotarpį).

5. **Ekonominė analizė.** Ekonominėje analizėje turi būti naudojama 5 procentų socialinė diskonto norma. Ekonominėje analizėje turi būti išnagrinėti projekto ekonominiai pinigų srautai bei kiekvienos alternatyvos ekonominė grynoji dabartinė vertė 25 metų laikotarpiui, įskaitant investicijų laikotarpį. Socialinės – ekonominės naudos (žalos) apskaičiuojamos remiantis konversijos koeficientų bei komponentų įverčių reikšmėmis, paskelbtomis tinklapyje www.ppplietuva.lt. Socialinės – ekonominės naudos (žalos) vertinime turi būti atsižvelgta į šiuos komponentus:

5.1. Pastatų energetinių charakteristikų pagerėjimas;

5.2. Anglies dioksido (kaip šiltnamio efektą sukeliančių dujų) emisijos sumažėjimas;

5.3. Oro taršos pokyčiai.

Ekonominė nauda yra apskaičiuojama konvertuojant ir diskontuojant socialinio-ekonominio vertinimo naudą. Ekonominės išlaidos yra apskaičiuojamos sumuojant konvertuotas ir diskontuotas investicijas, atimant investicijų likutinę vertę, pridedant veiklos išlaidas bei socialinę-ekonominę žalą. Optimalia alternatyva pasirenkama ta alternatyva, kuri turi didžiausią ekonominę grynąją dabartinę vertę. Pasirinkus optimalią alternatyvą, jai turi būti atlikta jautrumo ir rizikų analizė.

6. **Jautrumo ir rizikų analizė.** Investicijų projekte pagrindiniai rizikų veiksniai yra suskirstyti į šias rizikų grupes:

6.1. Projektavimo (planavimo) kokybės rizikų grupei priskiriamos projektavimo, techninės priežiūros ir kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos;

6.2. Įsigyjamų (atliekamų) rangos darbų kokybės rizikų grupei priskiriamos investicijos į žemę, nekilnojamą turtą, statybą, rekonstravimą, kapitalinį remontą ir kitus darbus;

6.3. Rinkai pateikiamų produktų (paslaugų, prekių) tinkamumo rizikų grupei priskiriamos projekto veiklos išlaidos (žaliavos, infrastruktūros būklės palaikymo išlaidos, kitos išlaidos.);

6.4. Turto likutinės vertės projekto ataskaitinio laikotarpio pabaigoje rizikų grupei priskiriama investicijų likutinė vertė.

7. **Projekto vykdymo planas.** Šioje dalyje yra nagrinėjamas projekto įgyvendinimas ETPT būdu. Preliminariai pristatomi ETPT dalyviai bei ETPT atrankos procedūrų trukmė. Remiantis rizikų finansinio įvertinimo rezultatais, apskaičiuojama ETPT planuojamų perduoti rizikų vertė. Preliminariai apskaičiuojamas maksimalaus metinio mokesčio ETPT įmonei dydis, lygus visų projekto investicijų likutinės vertės, veiklos išlaidų, kiekybiškai išreikšto pastatų energinių charakteristikų pagerėjimo ir kiekybiškai įvertintų rizikų grynajai dabartinei vertei.

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja

Ramunė Mikalauskienė

2011-11-12

Energetikos ministras

Rokas Masiulis

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2009 M. LAPKRIČIO 11 D. NUTARIMO NR. 1480 „DĖL VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS“ PAKEITIMO

2015 m. d. Nr.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

Pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 11 d. nutarimą Nr. 1480 „Dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės“ ir papildyti 9¹ punktu:

„9¹. Šis nutarimas ir juo patvirtintos Viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklės netaikomos energijos taupymo paslaugų teikėjo modelio (toliau – ETPT modelis) pagrindu įgyvendinamiems projektams, kaip jie yra apibrėžti Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 1328 „Dėl Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos patvirtinimo“.

Ministras Pirmininkas

Finansų ministras

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja

Ramunė Mikalauskienė

2015-11-12

Energetikos ministras
Rokas Masiulis

NUMATOMO TEISINIO REGULIAVIMO POVEIKIO VERTINIMO PAŽYMA

Projekto pavadinimai	Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimo Nr. 1328 „Dėl viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas (toliau – Nutarimo projektas).
Projekto rengėjas	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija
Projekto tikslas	<p>Nutarimo projektas parengtas siekiant detaliau ir aiškiau reglamentuoti finansinių priemonių lėšų panaudojimo tvarką, įgyvendinant viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektus, skatinti šių projektų įgyvendinimą pasinaudojant Energijos efektyvumo fondo teikiamomis finansinėmis priemonėmis ir taikant Energijos taupymo paslaugų teikėjo (ETPT) modelį, taip pat nustatyti paprastesnę investicijų projektų rengimo tvarką. Viso to siekiama tam, kad būtų racionaliau ir veiksmingiau panaudotos Lietuvos Respublikai 2014–2020 metais skirtos Europos Sąjungos fondų lėšos, kurių dalis skiriama būtent didinti viešosios paskirties pastatų energinį efektyvumą. Taip pat bus vykdomas 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL 2012 L 315, p. 1) (toliau – Direktyva) 5 straipsnyje numatytas įpareigojimas valstybėms narėms užtikrinti, kad nuo 2014 m. sausio 1 d. kasmet būtų renovuojama 3 procentai bendro valstybės subjektams priklausančių ir jų naudojamų šildomų ir (arba) vėsinamų viešųjų pastatų patalpų ploto, kad būtų įvykdyti bent minimalūs pastatų energinio naudingumo reikalavimai, kaip jie nustatyti pagal 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18) 4 straipsnį.</p> <p>Nutarimo projekto uždaviniai – nustatyti detalų ir aiškų viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimui skirtų finansinių priemonių bei kitų finansinės paramos formų reglamentavimą, supaprastinti ir pagreitinti investicijų projektų parengimą.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu galiojančioje Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 1328, (toliau – Programa) netiesiogiai yra numatyta, kad ETPT modelį gali naudoti tik projektų vykdytojai, kurių pastatai yra energetikos ministro tvirtinamame Tinkamų atnaujinti pastatų sąraše. Tai gerokai apriboja ETPT modelio taikymo galimybes didinant viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumą. Nutarimo projekte yra numatyta išplėsti galimų projektų vykdytojų sąrašą ir leisti visoms valstybės bei savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kurioms tiesiogiai ir (ar) netiesiogiai yra skiriami biudžeto asignavimai vykdyti viešuosius pirkimus, pasirašyti energetinių paslaugų sutartį su ETPT ir gauti finansavimą. Taip pat numatyta, kad valstybės įmonės negalės dalyvauti Programoje, nes Direktyvos 5 straipsnyje nustatytas įpareigojimas valstybės narėms, kad nuo 2014 m. sausio 1 d. kasmet būtų renovuojama 3 % bendro centrinės valdžios subjektams priklausančių ir jų naudojamų šildomų ir (arba) vėsinamų pastatų patalpų ploto, kad būtų įvykdyti bent minimalūs energinio naudingumo reikalavimai, kuriuos ji nustatė taikydama</p>

Direktyvos 2010/31/ES 4 straipsnį ir atsižvelgiant į tai, kad Valstybės įmonės pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymą (toliau – Įmonių įstatymas) visą savininko (valstybės) perduotą turtą, taip pat įgytą turtą valdo patikėjimo teise. Įmonės teikia viešąsias paslaugas, gali užsiimti gamybine ar kita ūkine-komercine veikla, gali nustatyti savo produkcijos bei teikiamų paslaugų kainas ir tarifus (jeigu jos nėra reguliuojamos). Įmonių įstatymas ir patikėjimo teisė sudaro įmonėms išimtinės galimybes įkeisti jų valdomą ilgalaikį materialųjį turtą įmonės prievolių įvykdymui užtikrinti, savarankiškai skolintis be apribojimų. Naudodamos savininko turtą, įmonės uždirba pajamas, taigi gali dalį šių pajamų panaudoti savininko (valstybės) turtui pagerinti. Tuo tarpu valstybės institucijos skolintis negali, gauna tik valstybės finansavimą, taigi kitų finansavimo šaltinių panaudoti neturi galimybės. Papildomi Nutarimo projektu siūloma nustatyti, kad bent 51 procentas viso pastato ploto nuosavybės teise priklauso valstybei ar savivaldybei, kadangi dalis viešųjų pastatų valstybei ir savivaldybėms nuosavybės teise priklauso tik dalinai (t.y. valstybei ir/ ar savivaldybėms nuosavybės teise priklauso tik dalis viešojo pastato), nustačius reikalavimą, kad pagal Programą gali būti atnaujinami tik tie viešieji pastatai, kurių vienintelis savininkas yra valstybė ir/ ar savivaldybės, šių pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektai negalėtų būti įgyvendinami ir finansuojami vadovaujantis Programos nuostatomis. Taip pat nustatyta 51 % nuosavybės dalis užtikrina teisę priimti su pastato valdymu susijusius sprendimus.

Nutarimo projekte numatyta, kad Programos įgyvendinime dalyvauja finansų įstaiga (UAB „Viešųjų investicijų plėtros agentūra“), valstybės įmonė Energetikos agentūra ir viešoji įstaiga Būsto energijos taupymo agentūra. Finansų įstaigos dalyvavimas būtinas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. rugpjūčio 5 d. nutarimu Nr. 814 „Dėl Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo 12 straipsnio įgyvendinimo“, pavedančiu jai fondų fondo, kaip jis apibrėžtas 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), 2 str. 27 punkte, valdymą arba, kai fondų fondas nesteigiamas, finansinių priemonių, finansuojamų iš nacionalinio biudžeto, Europos Sąjungos, tarptautinių finansų institucijų ir (ar) kitų lėšų įgyvendinimą būsto ir viešosios infrastruktūros objektų atnaujinimo ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo srityse. Valstybės įmonė Energetikos agentūra dalyvauja Programoje vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas 6 straipsniu ir Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. rugpjūčio 2 d. įsakymu Nr. 1-148 „Dėl Energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams audito atlikimo tvarkos ir sąlygų ir energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams auditą atliekančių specialistų rengimo ir atestavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Viešoji įstaiga Būsto energijos taupymo agentūra pagal Lietuvos respublikos Vyriausybės 2015 m. birželio 4 d. nutarimą Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir

funkcijų pasiskirstymo tarp institucijų įgyvendinant 2014-2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą“ 3.2 papunktį yra įvardinta kaip metodinės pagalbos centro funkcijas atliekanti įstaiga.

Nutarimo projekte siūloma patvirtinti nuostatą, suteikiančią projektų vykdytojams įgaliojimus vykdyti viešuosius pirkimus, pasirašyti energetinių paslaugų sutartį su ETPT ir atlikti kitus su projektų vykdymu susijusius veiksmus netaikant Viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 11 d. nutarimu Nr. 1480 „Dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės“, nustatytų reikalavimų, kadangi įgyvendinant pastatų atnaujinimą taikant ETPT modelį, planuojama įsigyti paslaugas ir sudaryti sutartis su ETPT ilgesniam nei 3 metų laikotarpiui. Vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo 18 str. 7 d. nuostatomis, atvejus kai gali būti sudaromos pirkimo sutartys ilgesniam kaip 3 metų laikotarpiui nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė, todėl būtina viešojo pastato energijos vartojimo efektyvumo didinimo projekto vykdytojams papildomai suteikti įgaliojimus. Atsižvelgiant į tai, kad įprastinių ETPT modeliu įgyvendinamų projektų vertė nėra didelė, bendrųjų viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų įgyvendinimo tvarką reglamentuojančių taisyklių taikymas būtų neproporcingas, sudėtingas ir ribotų ETPT rinkos plėtrą. Taigi Projektu yra siūloma numatyti specialiąsias taisykles, kurios paspartintų ETPT projektų įgyvendinimą ir užtikrintų operatyvesnį Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje 2012/27/ES numatytų įpareigojimų įvykdymo užtikrinimą. Nutarimo projekte numatyta, kad Energetikos ministerija, suderinusi su Finansų ministerija, iki einamųjų metų kovo 1 d. teikdama Lietuvos Respublikos Vyriausybei tvirtinti metines išipareigojimų, priimtų taikant ETPT modelį, apimtis, turi pateikti ir detalią informaciją, kurios reikia nustatyti priimtų išipareigojimų įtaką valdžios sektoriaus skolos ir deficito rodikliams. Šis įpareigojimas yra numatytas tam, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė, įvertinusi gautus duomenis, galėtų priimti sprendimą, kuriuo patvirtintų išipareigojimų, priimtų taikant ETPT modelį, dydį.

Nutarimo projekte taip pat yra siūlomi pakeitimai, susiję su Programos struktūra, Programos priemonėmis ir jų įgyvendinimu bei supaprastintu investicijų projektų rengimu. Atkreiptinas dėmesys, kad pastarasis pakeitimas iš esmės yra susijęs su tuo, kad naujoje Programos redakcijoje jau yra atliekama viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo projekto apimtyje ir dalinė projekto alternatyvų analizė, todėl rengiant investicijų projektus juose šių analizių jau nereikės atlikti. Vadovaujantis VŠĮ Centrinės projektų valdymo agentūros patvirtinta Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinių paramos ir valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodika bei 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos valdymo komiteto 2014 m. spalio 13 d. posėdžio sprendimu (protokolo Nr. 35) patvirtintą Optimalios projekto įgyvendinimo alternatyvos pasirinkimo kokybės metodiką, aukščiau paminėtas analizės buvo būtina daryti iki dabar. Pateikiami argumentai, į ką atsižvelgiant buvo pasirinkta Programos struktūra, iš Programos finansuojami investicijų projektai ir Programos priemonės įgyvendinančios veiklos.

Programos struktūra.

Nutarimo projekte pateikta Programos struktūra buvo pasirinkta atsižvelgus į:

a) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl Strateginio planavimo metodikos“ patvirtintos Strateginio planavimo metodikos (toliau – SPM) 4.2.3 papunktį, pagal kurį nustatyta, kad Programa yra vidutinės trukmės planavimo dokumentas. Atsižvelgus į tai, Programai yra taikomi SPM 9¹ punkte nurodyti plėtos programos struktūros reikalavimai, tai yra, Programos struktūra susideda iš įžangos, programos tikslų (strateginių tikslų), uždavinių, vertinimo kriterijų ir jų reikšmės, programos įgyvendinimo;

b) SPM V skyrių, kuriame yra apibūdintas Strateginio veiklos plano vertinimo kriterijų (toliau – vertinimo kriterijai) sudarymas. Atsižvelgiant į tai, kad vadovaujantis SPM V skyriuje pateiktomis vertinimo kriterijų sudarymą reglamentuojančiomis nuostatomis yra sudaromi rezultato vertinimo ir produkto vertinimo kriterijai, pagal kuriuos atitinkamai vertinamas programų tikslų ir uždavinių įgyvendinimas. Šios nuostatos analogiškai pritaikytos nustatyti ir Programoje nurodytus vertinimo kriterijus;

c) 2014 m. lapkritį parengtos Energijos efektyvumo išankstinio (ex-ante) vertinimo ataskaitos rezultatus.

Iš Programos finansuojami viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektai.

Atrenkant viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektus, kurie bus finansuojami per Programą, pirmiausia buvo atsižvelgta į tai, kad pagal investicijų projektų vykdytinų veiklų rūšis gali būti išskiriami šie investicijų projektų tipai:

a) investicijų projektai, kuriuos įgyvendinant yra siekiama padidinti viešųjų pastatų energinį efektyvumą;

b) investicijų projektai, kuriuos įgyvendinant yra siekiama padidinti ir (ar) išsaugoti turimo viešųjų pastatų ploto panaudojimo efektyvumą (įveiklinimo projektai);

c) kompleksiniai projektai, kuriuos įgyvendinant yra siekiama abiejų aukščiau nurodytų tikslų.

Su Programoje nustatyto tikslo – padidinti viešųjų pastatų energinį efektyvumą, iki 2020 metų sutaupant 60 GWh metinės pirminės energijos kiekio atnaujintuose viešuosiuose pastatuose – pasiekimu yra susiję pirmosios ir trečiosios grupės projektai, tačiau įgyvendinant vien tik pirmosios grupės projektus (tai yra, neatsižvelgiant į tai, ar atnaujintas pastatas bus naudojamas padidinus ir (ar) išsaugojus jo ploto panaudojimo efektyvumą), negali būti patikimai įvertintas projekto įgyvendinimo finansinis ir ekonominis naudingumas. Atsižvelgiant į tai, Programoje yra numatyta, jog finansuojami gali būti tik trečiosios grupės investicijų projektai. Pabrėžtina, kad kompleksiniai investicijų projektai pagal Programą gali būti finansuojami tik tiek, kiek juose numatytos veiklos yra skirtos padidinti energinį efektyvumą arba pasiekti energijos sutaupymus, kadangi tik tokios veiklos prisideda prie Programos tikslo pasiekimo.

Programos uždaviniai. Veiklos, skirtos įgyvendinti Programos priemones, ir jų atranka

Programa yra siekiama įgyvendinti du uždavinius: pirmasis – įgyvendinti tvarų valstybės viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimą užtikrinančias technines ir organizacines priemones;

antrasis – įgyvendinti tvarų savivaldybių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimą užtikrinančias technines ir organizacines priemones.

Pirmuoju uždaviniu siekiama įgyvendinti organizacines priemones, kurios padidintų esamas lėšas ir pritrauktų papildomas, organizacines priemones, skirtas tikrinti pastatų energinio efektyvumo tvarumą ir technines priemones, skirtas užtikrinti pastatų energijos vartojimo efektyvumą. Šioms priemonėms įgyvendinti skirtos veiklos buvo pasirinktos atlikus galimų veiklų analizę, t. y., galimos priemonės įgyvendinančios veiklos tarpusavyje palygintos taikant šiuos vertinimo klausimus:

- kokio sudėtingumo veiklos įgyvendinimo teisinė aplinka (I);
- kokios sudėtingumo veiklos įgyvendinimas techniniu požiūriu (II);
- kiek veiklos įgyvendinimas atitinka strateginius Lietuvos Respublikos tikslus (III);
- kiek kainuoja veiklos įgyvendinimas valstybės biudžetui (IV);
- kiek veiklos įgyvendinimas skatina turto naudojimo efektyvumą (V).

Programos rengimo metu pagal aukščiau išvardintus klausimus buvo įvertintos šios galimos Programoje nurodytos priemonės įgyvendinančios veiklos:

1) Veiklos, įgyvendinančios organizacines priemones, kurios padidintų esamas lėšas ir pritrauktų papildomas lėšas:

- įsteigti įvairius finansavimo šaltinius apjungiantį fondą;
- sukurti grąžintinos subsidijos priemones;
- parengti privataus kapitalo panaudojimo taisykles;
- parengti privataus kapitalo panaudojimo taisykles, prasidėjus atnaujinimo veikloms.

Iš išvardintų veiklų buvo atrinktos organizacines priemones, skirtas didinti esamas lėšas ir pritraukti papildomas lėšas, įgyvendinančios veiklos: 1) įsteigti įvairius finansavimo šaltinius apjungiantį fondą; 2) sukurti grąžinamosios subsidijos priemones; 3) parengti privataus kapitalo panaudojimo, pradėjus vykdyti atnaujinimo veiklas, taisykles.

2) Veiklos, įgyvendinančios organizacines priemones, skirtas užtikrinti pastatų energinio efektyvumo tvarumą:

- viešųjų pastatų atnaujinimas, remiantis šiuo metu turimu viešojo pastato plotu;
- atnaujinamo viešojo pastato ploto ir teikiamų viešųjų paslaugų atitikties analizė.

Iš pateiktų veiklų buvo atrinkta veikla „atnaujinamo viešojo pastato ploto ir teikiamų viešųjų paslaugų atitikties analizė“. Jos įgyvendinimas Programoje užtikrinamas įvertinant investicijų projekto vykdytojo pateiktą informaciją ir nustatant, ar investicijų projektas atitinka nustatytus reikalavimus (Programoje yra numatyta, jeigu projektas neatitinka reikalavimų, jo įgyvendinimui negali būti skirtas finansavimas), taip pat reikalaujant, kad kartu su investicijų projektu yra rengiamas ir Pastato naudojimo planas.

3) Veiklos, įgyvendinančios technines priemones, skirtas užtikrinti pastatų energinio efektyvumo tvarumą:

- viešojo pastato atnaujinimas;
- viešojo pastato funkcionavimui reikalingos inžinerinės infrastruktūros atnaujinimas;
- viešojo pastato statyba;
- viešojo pastato funkcionavimui reikalingos inžinerinės infrastruktūros sukūrimas;
- viešojo pastato ar jo dalies nugriovimas;
- viešojo pastato įsigijimas;
- žemės naujam viešajam pastatui įsigijimas;
- viešojo pastato pardavimas;
- viešojo pastato nuoma;
- viešojo pastato ar jo dalies perdavimas kitai(-oms) valstybės institucijai(-oms);
- viešojo pastato ar jo dalies perėmimas iš kitos valstybės institucijos;
- nenaudojamo viešojo pastato ar jo dalies konservavimas.

Iš išvardintų veiklų buvo atrinktos techninės priemonės, skirtas užtikrinti pastatų energinio efektyvumo tvarumą, įgyvendinančios ir Programoje nurodytos veiklos: viešojo pastato atnaujinimas; viešojo pastato funkcionavimui reikalingos inžinerinės infrastruktūros atnaujinimas; viešojo pastato statyba; viešojo pastato funkcionavimui reikalingos inžinerinės infrastruktūros sukūrimas; viešojo pastato ar jo dalies nugriovimas; viešojo pastato įsigijimas; žemės naujam viešajam pastatui įsigijimas; viešojo pastato pardavimas; viešojo pastato ar jo dalies perdavimas kitai(-oms) valstybės institucijai(-oms).

Aukščiau pateiktos ir Programoje nurodytos veiklos laikomos efektyviausiomis ir yra vykdomos pagal Programoje nurodytas nuostatas, reglamentuojančias valstybės viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo įgyvendinimą.

Siūlomo projektų poveikio įvertinimas (teigiamos ir (ar) neigiamos pasekmės)

Poveikis atitinkamai sričiai

Tikėtina, kad Nutarimo projekto įgyvendinimas suaktyvins ETPT modelio taikymą bei sustiprins viešojo ir privataus sektorių partnerystę, taip pat padės padidinti viešųjų pastatų energinį efektyvumą ir leis iki 2020 metų atnaujintuose viešuosiuose pastatuose sutaupyti 60 GWh metinės priminės energijos kiekio.

Poveikis valstybės finansams

Nutarimo projektui įgyvendinti papildomų lėšų nereikės.

Poveikis administracinei naštai

Neigiamo poveikio administracinei naštai nenumatoma. Piliečiams, kitiems asmenims, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms nauji informaciniai įpareigojimai nenustatomi.

Kita svarbi informacija**Informacija apie asmenį ir instituciją, atsakingą už poveikio vertinimą**

Vardas ir pavardė	Mindaugas Stonkus
Pareigos	Šilumos ūkio ir energijos efektyvumo skyriaus patarėjas
Institucija (padalinys)	Energetikos ministerijos Šilumos ūkio ir energijos efektyvumo skyrius
Telefono numeris ir elektroninio pašto adresas	8 706 64764, el. p. mindaugas.stonkus@enmin.lt

Energetikos ministras

 Rokas Masiulis
Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja

 Ramunė Mikalauskienė

2015-11-12

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai

2015-09-04 Nr. (1.6.) ~~27-1327~~
I 2015-09-04 Nr. (19.2-19)3-2421

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2014 M. LAPKRIČIO 26 D. NUTARIMO NR. 1328 „DĖL
VIEŠŲJŲ PASTATŲ ENERGINIO EFEKTYVUMO DIDINIMO PROGRAMOS
PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO**

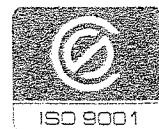
Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimo Nr. 1328 „Dėl viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Projektas), teikia šią teisinę išvadą.

Teisingumo ministerija, įvertinusi Projekto *tikslą bei galimas pasekmes*, pastabų ir pasiūlymų neturi. Įvertinusi Projekto *priemones*, Teisingumo ministerija teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Svarstytinas Projekto 2 punkto tikslingumas. Pastebėtina, kad viešuosius pirkimus vykdytų perkančioji organizacija pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas, tad abejotina, ar yra poreikis papildomai suteikti įgaliojimus viešojo pastato energijos vartojimo efektyvumo didinimo projekto vykdytojams, valdantiems viešuosius pastatus. Be to, nepagrindžiama, dėl kokių priežasčių siūloma netaikyti Viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 11 d. nutarimu Nr. 1480 (toliau – Nutarimas Nr. 1480), reikalavimų. Be kita ko, pažymėtina, kad tokia išimtis galėtų būti numatyta nebent pačiame Nutarime Nr. 1480.

Remiantis šioje pastaboje išdėstytais argumentais taip pat siūlytina atsisakyti ir Projektu tvirtinamos Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos (toliau – Programa) 28.7 papunkčio.

2. Pastebėtina, kad pagal 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB, 5 straipsnį, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad nuo 2014 m. sausio 1 d. kasmet būtų renovuojama 3 % bendro centrinės valdžios subjektams priklausančių *ir jų naudojamų* šildomų ir (arba) vėsinamų pastatų

patalpų ploto, kad būtų įvykdyti bent minimalūs energinio naudingumo reikalavimai. Atsižvelgiant į tai, siūlytina tikslinti Programos 1 punkto nuostatas.

3. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, siūlytina suderinti Programos 2, 3 ir 13 punktus ir Programos tikslus išdėstyti vienoje nuostatoje.

4. Programos 5.7 papunktyje siūlytina konkretizuoti nuostatą „bendrai finansuoti“.

5. Siūlytina argumentuoti Programos 5.9 papunktyje nurodytą išimtį dėl valstybės įmonių, taip pat dėl kokių priežasčių nurodytas valdymas tik patikėjimo teisės ir panaudos teisės pagrindais.

6. Kadangi Programos kontekste aktualūs ne visi valstybei ir savivaldybėms priklausantys pastatai, bet tik tie, kurie yra jų naudojami, siūlytina atitinkamai patikslinti Programos antrame skirsnyje „Socialinė-ekonominė aplinka“ pateiktus duomenis.

7. Pastebėtina, kad teisės aktuose turėtų būti vengiama nuorodų į žemesnės galios teisės aktus, todėl siūlytina atsisakyti Programos 8 punkto paskutinio sakinio.

8. Siekiant vengti neargumentuotų teiginių, siūlytina pagrįsti įstatyminėmis nuostatomis Programos 11 punkto teiginį, kad biudžetinės įstaigos savo vardu negali skolintis lėšų, prisiimti jokių skolinių įsipareigojimų.

9. Programos 14.1 papunktyje siūlytina patikslinti, kiek turėtų būti padidintas viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumas ir padidintas esamas viešųjų pastatų ploto panaudojimo efektyvumas (jeigu jis sudaro mažiau kaip 75 procentus viešąsias paslaugas teikti reikiamo viešųjų pastatų naudingojo ploto), kad konkrečiam viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektui būtų suteiktas finansavimas.

10. Atkreiptinas dėmesys į Programos 14.4 papunktį, kuriame numatyta, kad finansavimas gali būti suteiktas tik viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektams, kai yra parengtas viešojo pastato, kurio bent 51 procentas viso pastato ploto nuosavybės teise priklauso valstybei ar savivaldybei. Abejotina, ar pagrįstai siūloma suteikti finansavimą pagal Programą tuo atveju, jeigu tik dalis pastato ploto priklauso valstybei ar savivaldybei, todėl ši nuostata atitinkamai tikslintina.

11. Siūlytina tikslinti Programos 16 punktą, nes netikslu teigti, kad valstybė ir savivaldybės yra „visos valstybės bei savivaldybių institucijos bei įstaigos, kurioms tiesiogiai ir (ar) netiesiogiai yra skiriami biudžeto asignavimai“. Be to, siekiant aiškumo, būtų tikslinga pateikti čia minimų subjektų apibrėžtis.

12. Programos 17 punkto nuostatą „už šio kriterijaus atitikimą atsakinga Lietuvos Respublikos energetikos ministerija ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija“ siūlytina perkelti į Programos III skyriaus I skirsnį.

13. Programos 18.1.1 papunktyje siūlytina tikslinti Programos taikymo atskaitos momentą, nes Programa buvo priimta 2014 m. lapkričio 26 d. Šiame kontekste pastebėtina, kad kitose Programos nuostatose minima „programos įgyvendinimo pradžia“ (žr. Programos 18.1.2, 18.3 papunkčius). Taip pat Programos 18.1.1 papunktyje siūlytina detalizuoti, ką apimtų sąvoka „valstybės subjektai“.

14. Kadangi Programos 18.1 papunktyje ir kitose Programos nuostatose minimos energinio naudingumo klasės, siūlytina Programos 6 punkte nurodyti energetinio naudingumo klases apibrėžiantį teisės aktą.

15. Programos 23 punktas tikslintinas atsižvelgiant į tai, kad Programoje gali būti įtvirtinami įpareigojimai tik Vyriausybei pavaldžioms institucijoms ir įstaigoms. Taip pat pažymėtina, kad neaiškus konkrečių juridinių asmenų išskyrimo pagrindumas. Tuo atveju, jeigu siūloma suteikti čia minimiems subjektams viešojo administravimo įgaliojimus, turėtų būti laikomasi

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 4¹ straipsnio nuostatų. Kitu atveju, manytina, turėtų būti užtikrinamas skaidrumo principas ir atitinkamos paslaugos turėtų būti perkamos Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka.

16. Siekiant aiškumo, Programos 23.4.2 papunktyje siūlytina detalizuoti, kas būtų laikoma fondų fondu arba pateikti nuorodą į tai reglamentuojantį teisės aktą.

17. Programos 28.1 papunktyje siūlytina patikslinti, kokių tikslų būtų vertinamos ministerijų galimybės finansuoti su energijos vartojimo efektyvumo didinimu nesusijusias priemones, taip pat siūlytina detalizuoti, kokios tai galėtų būti priemonės.

18. Programos 28.3 papunktyje įtvirtinant ne pareigą, bet galimybę kreiptis į UAB „Viešųjų investicijų plėtros agentūrą“ (toliau – VIPA), siūlytina detalizuoti, kokia būtų tolesnė eiga, jeigu viešojo pastato energijos vartojimo efektyvumo didinimo projekto vykdytojas nesikreiptų į VIPA.

19. Siūlytina patikslinti, ar Programos 28.2, 28.3 papunkčiuose ir 30 punkte minimas pastato valdytojas apimtų ir panaudos gavėją.

20. Programos 28.4 papunkčio siūlytina atsisakyti, kaip ne šio teisės akto reguliavimo dalyko.

21. Siūlytina argumentuoti, dėl kokių priežasčių Programos 30 punkte siūloma numatyti, kad pastatas pagal paskirtį turi būti naudojamas ne trumpesnį nei 10 metų laikotarpį.

22. Siekiant Programos 32 punkto nuoseklumo, siūlytina patikslinti paskutinį sakinį nurodant, kad Vyriausybė tvirtina įsipareigojimų, *planuojamų* priimti taikant ETPT modelį, dydį.

23. Atsižvelgiant į tai, kad ministerija turi teisę įgalinti atlikti tam tikrus veiksmus tik pavaldžią instituciją, Programos 33 punkte siūlytina sukonkretinti nuostatą, suteikiančią teisę Energetikos ministerijai įgalinti bet kokį viešą juridinį asmenį vykdyti pagal Programą įgyvendinamų valstybės viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektų stebėseną.

24. Programos 37 punkto kontekste pastebėtina, kad valstybės viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektai rengiami ir atrenkami Projekte nustatyta tvarka, tad siekiant nuoseklumo, siūlytina ir savivaldybių atveju tokią tvarką numatyti Projekte, o ne pavesti patvirtinti aplinkos ministrui.

25. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.80 straipsnio 1 dalimi, siūlytina atsisakyti Programos 38 punkte įtvirtinto įpareigojimo viešajai įstaigai Būsto energijos taupymo agentūrai atlikti pagal Programą įgyvendinamų savivaldybių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektų stebėseną.

26. Programos 42 punkte siūlytina atsisakyti atskirų ministerijų vardavimo, nes šioje nuostatoje numatyta galimybė galėtų būtų aktuali ir kitoms ministerijoms. Taip pat siūlytina atsisakyti Programos 42 punkto paskutinio sakinio kaip ne šio teisės akto reguliavimo dalyko.

Teisingumo ministerija, įvertinusi Projekto *teisės techniką*, teikia šias pastabas:

1. Atsižvelgiant į tai, kad trumpinys „Projekto vykdytojas“ pateikiamas 5.9 papunktyje, Programos 5.4 papunktyje siūlytina patikslinti vartojamas sąvokas.

2. Programos 5.6 papunktyje siūlytina atsisakyti nuostatos, detalizuojančios, kokių konkrečiai teisės aktu energetikos ministras tvirtina valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų valstybės institucijų ir įstaigų naudojamų pastatų sąrašą.

Teisingumo ministras

Asta Rudokienė, (8 5) 266 2908, el. p. a.rudokiene@tm.lt

Juozas Bernatoniš

Originalas nebus siunčiamas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „Dėl LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2014 M. LAPKRIČIO 26 D. NUTARIMO NR. 1328 „DĖL
VIEŠŲJŲ PASTATŲ ENERGINIO EFEKTYVUMO DIDINIMO PROGRAMOS
PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO (TOLIAU – NUTARIMO PROJEKTAS)
(Nr.15-0809-01-N) (Nr. 15-8639(4))**

2015-10-28 Nr. NV-3464

Vilnius

Įvertinę nutarimo projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams ir teisės technikos reikalavimams teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Vertinant nutarimo projekto 2 punktą, bei nutarimo projektu nauja redakcija dėstomos Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos projekto (toliau – Programos projektas) dalį, kurioje reglamentuojama tvarka, kaip turi būti įgyvendinami energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektai vykdomi viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės būdu, reikėtų atsižvelgti į tai, kad nuostatas dėl viešojo ir privataus subjektų partnerystės projektų bei koncesijos projektų nustato Vyriausybės 2009 m. lapkričio 11 d. nutarimas Nr. 1480 „Dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės“ (toliau – Nutarimas Nr. 1480), priimtas įgyvendinant Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo 13 str. 1 d. 10 punktą, šio įstatymo 15² str. 8 d, Koncesijų įstatymo 28¹ straipsnio 1 dalimi ir tam tikras Vyriausybės įstatymo nuostatas. Atsižvelgiant į tai, keltinas klausimas, ar šiuo atveju Vyriausybė gali (nes įgaliojimai nėra atskleisti nei galiojančio Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimo Nr. 1328 „Dėl viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos pavirtinimo“ preambulėje nei nutarimo projekte) teikiamu nutarimo projekto 2 punktu suteikti įgaliojimus vykdant viešojo pastato energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektus netaikyti Taisyklėse nustatytos tvarkos ir Programos projekte nustatyti kitą tvarką taikomą tokių projektų įgyvendinimui. Todėl, jeigu nutarimo projekto rengėjai mano, jog dėl tam tikros specifikos taikomos energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektams, kurie yra įgyvendinami viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės būdu, tikslinga priimti kitokią nei Nutarime Nr. 1480 tvarką, ši tvarka taip pat turėtų būti inkorporuota į Nutarimą Nr. 1480. Taip pat paminėtina, kad nutarimo projekto 2 punkte žodžiai „suteikti įgaliojimus“ keistini į „įgalioti“.

2. Nutarimo projekto 3 punkto reikėtų atsisakyti, nes analogiška rekomendacija yra įtvirtinta Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimo Nr. 1328 „Dėl viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos pavirtinimo“ 3 punktu, kuris nutarimo projektu nėra keičiamas.

3. Programos projekto 4.1 papunktyje savo prasme neaiški yra nuoroda į 2014 m. lapkritį parengtą 2014–2020 metų laikotarpio finansinių priemonių išankstinio vertinimo dokumentą, t.y. nėra aišku koks subjektas šį dokumentą parengė; ar ir kada šis dokumentas yra patvirtintas. Taip pat šiame papunktyje ir kituose Programos projekto punktuose, kuriuose teikiama nuoroda į „Lietuvos 2014-2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą“, atsižvelgiant į Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimą Nr. 1090 „Dėl 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“, ši nuoroda turėtų būti keistina į „2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“.

4. Svarstytina, ar tikslinga Programos projekto 4.3 papunktyje nurodyti, jog energijos taupymo paslaugų teikėjas savo paslaugas teikia *energijos vartotojams*. Manytume, kad atsižvelgiant į Programos projekto 4.4. papunktyje apibrėžtą sąvoką, Programos projekto 4.3 papunktyje turėtų būti nurodoma, kad energijos taupymo paslaugų teikėjas savo paslaugas teikia projekto vykdytojiui.

5. Svarstyta, ar Programos projekto 4.4 papunktyje apibrėžiant „ETPT modelio“ sąvoką nebūtų tikslinga nurodyti kad projekto vykdytojas padengia ETPT patirtas išlaidas (ar investicijas), o žodžių „turėtas eksploatavimo išlaidas“ atsisakyti kaip perteklinių, t.y. kaip nuostatų, kurios turėtų būti nurodytos energijos vartojimo efektyvumo paslaugos sutartyje.

6. Atsižvelgiant į tai, kad nuostatos „Europos Sąjungos struktūrinių ir investicinių“ trumpinys „ESI“, kaip yra nurodyta Programos projekto 4.7 papunktyje, Programos projekto tekste nėra vartojamas, todėl atitinkamai reikėtų koreguoti Programos projekto 4.7 papunktį.

7. Programos projekto 5 punktą turėtų būti apjungtas su 4 punktu, arba jį reikėtų patikslinti nurodant, kad turimos mintyje „kitos, nei nurodytos Programos 4 punkte sąvokos“, o Programos projekto 10 punktą reikėtų patikslinti nurodant konkrečius Valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo metus.

8. Savo prasme neaiškus yra Programos projekto II skyriaus pirmojo skirsnio pavadinimo žodis „apimtis“ – jei kalbama apie Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos (toliau – Programa) apimtį, tai atkreiptinas dėmesys, kad ji apibrėžta Programos projekto 1 punkte. Taip pat manytume, kad Programos projekto 13 punktą pagal šio punkto papunkčiuose dėstomas nuostatas tikslinga būtų perkelti į Programos projekto III skyrių. Kartu atkreiptinas dėmesys, kad III skyriaus trečiojo skirsnio pavadinime yra gramatinė klaida – turėtų būti žodis „pirmojo“.

9. Programos projekto 13.2 papunktyje nustačius, kad finansavimas pagal Programą galimas tik tokiems projektams, kai pasirenkama Programos projekto 1 priede nurodyta veikla „viešojo pastato atnaujinimas“ ir (ar) veikla „viešojo pastato funkcionavimui reikiamos inžinerinės infrastruktūros atnaujinimas“ kyla klausimas koku tikslu kitos veikos yra įvardintos Programos projekto 1 priedo 3-9 punktuose.

10. Programos projekto 13.3 papunkčio nuostata „tinkamai pagrįsta“ yra subjektyvaus vertinamojo pobūdžio – pagal ją liktų neaišku kada/ kokie atvejai būtų laikomi, kad investicijų projekto įgyvendinimo alternatyva laikytina optimalia; taip pat neaišku kokios „finansinės ir ekonominės rodiklių reikšmės“ turimos mintyje. Taip pat siūlytina patikslinti šiame papunktyje vartojamą sąvoką „investicijų projektas“, nurodant, kad tai yra „viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo investicijų projektas“.

11. Manytume, kad Programos projekto 13.4 papunktis galėtų būti traktuojamas kaip neatitinkantis Programos projekto 1 punkto, kuris nustato, kad Programa nustato „*valstybei ir savivaldybėms nuosavybės teise priklausančių ir naudojamų viešųjų pastatų* energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektų <...>“, tuo tarpu Programos projekto 13.4 papunktis kalba apie tuos viešuosius pastatus, kuriuose valstybė /savivaldybė gali būti bendrasavininkė.

12. Neaišku kam/ koku tikslu Programos projekto 15 punkte yra išskiriama viena Programos tikslinė grupė, tai projektų vykdytojai, tuo tarpu Programos projekto II skyriaus antrojo skirsnio pavadinimas indikuoja apie programos „tikslines grupes“, t.y. jų kelių išskirimą. Kartu manytume, kad Programos projekto 15 punkto antrasis sakinytis pagal savo prasmę yra priskirtinas prie Programos projekto II skyriaus trečiojo skirsnio nuostatų.

13. Viešojo administravimo įstatymo 4¹ str. 3 d. nustatyta, kad „viešosioms įstaigoms, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė, viešojo administravimo įgaliojimai iki 2016 m. sausio 1 d. gali būti suteikti Vyriausybės nutarimu, priimtu vadovaujantis tiesiogiai taikomu Europos Sąjungos teisės aktu, ratifikuota Lietuvos Respublikos tarptautine sutartimi, nustatančiais Europos Sąjungos ar atskirų valstybių narių finansinės paramos Lietuvai teikimo mastą, principus ar bendrąsias taisykles“. Nutarimo projekto lydimuosiuose dokumentuose, Programos projekte nėra nurodytas teisės aktas, kuriuo vadovaujantis galima būtų suteikti viešojo administravimo įgaliojimus viešajai įstaigai Būsto energijos taupymo agentūrai. Atsižvelgiant į to paties įstatymo 4¹ str. 4 dalį vertintinas ir Programos projekto 18.4 papunktis.

14. Programos projekto 18.5.2 papunktis koreguotinas atsižvelgiant į Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298, 13 punktą, kuris nurodo, kad aukštesnės teisinės galios teisės akte turėtų būti vengiama nuorodų į konkrečius žemesnės galios teisės aktus.

15. Programos projekte nėra atskleista kuri valstybės institucija yra atsakinga už konkrečių veiklų, nurodytų Programos projekto 20.1-20.3 papunkčiuose atlikimą. Nors už Programos projekto 1-ojo uždavinio įgyvendinimą yra atsakinga Energetikos ministerija (žr. Programos projekto 17.1.1 papunktį), tačiau Programos projekto 20.1-20.3 papunkčiuose nurodytų veiklų atlikimas nepatenka į šios ministerijos reguliavimo sritį.

16. Įvertinus Programos projekto 24 punktą, manytume, kad jame nėra kalbama apie atnaujinamo viešojo pastato ploto ir teikiamų viešųjų paslaugų atitikties analizę, kaip yra nurodoma Programos projekto 21 punkte, todėl svarstytinas šio punkto nuostatos pagrįstumas. Vertinant Programos projekto 21 punktą, kartu keltinas klausimas, kaip tam tikros analizės atlikimas užtikrins pastatų energijos vartojimo efektyvumo tvarumą.

17. Atsižvelgiant į tai, kad Programos projekto 23.1-23.7 papunkčiuose nurodyti veiksmai patys savaime neprisidės prie valstybės viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo, bei į tai, kad šiuose papunkčiuose vardinami veiksmai yra daugiau projektų rengimo, jų vertinimo stadijos veiksmai, keistina Programos projekto 23 punkto formuluočių.

18. Programos projekto 23.1 papunkčio turinys nėra aiškus – koks projektų kompleksiskumas turimas mintyje; ar su visomis ministerijomis turėtų būti derinami tam tikri energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektai; kas vertins projektų galimybes finansuoti su energijos vartojimo efektyvumo didinimu nesusijusias priemones. Taip pat siūlytina atskleisti nuostatos „su energijos vartojimo efektyvumo didinimu nesusijusios priemonės“ turinį.

19. Programos projekto 23.2 papunktyje reikėtų nurodyti subjektą, kuris yra patvirtinęs Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir (ar) valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodiką.

20. Atsižvelgiant į tai, kad pagal Programos projekto 23.3 papunkčio formuluočių Finansų įstaiga vertins projekto galimybę gauti finansavimą iš Energijos efektyvumo fondo, manytume, kad Programos projekte reikėtų nurodyti kriterijus kuriais remiantis ši įstaiga priims teigiamą/neigiamą sprendimą dėl projekto finansavimo, nes priešingu atveju tai gali priklausyti nuo subjektyvaus šios įstaigos vertinimo.

21. Nėra aišku koks Energetikos ministro patvirtintas teisės aktas nurodomas Programos projekto 23.6 papunktyje. Pažymėtina, kad viešojo pirkimo procedūros yra vykdomos vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu ir šį įstatymą įgyvendinančiais teisės aktais, todėl jeigu Programos projekto 23.6 papunktyje siūloma nustatyti, kad Energetikos ministras priims tam tikras taisykles susijusias su viešųjų pirkimų vykdymu, tokie įgaliojimai turėtų būti suteikti įstatyminiu lygiu.

22. Programos projekto 23.7 papunktis abejotinas – visų pirma, kaip jau paminėta šios išvados 21 punkte ne šio nutarimo projekto reguliavimo dalykas yra suteikti įgaliojimus projektų vykdytojams vykdyti viešuosius pirkimus; antra – sutarties pasirašymas ir kiti su projektų vykdymu susiję veiksmai išplaukia iš Programos projekto atskirų nuostatų, todėl suteikti įgaliojimus vykdyti šiuos veiksmus atskiru Programos projekto punktu nėra tikslinga; trečia – nėra aišku koks Vyriausybės nutarimas turimas mintyje - ar nutarimo projektas (tokiu atveju 23.7 papunktis tik atkartoja nutarimo projekto 2 punktą) ar Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimas Nr. 1328 „Dėl viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos pavirtinimo“. Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad pagal Programos projekto 4.3 papunktį ETPT teikia *energijos vartojimo efektyvumo paslaugas*, Programos projekto 23.6 bei 23.7 papunkčiuose, o taip pat nutarimo projekto 2 punkte keistina sąvoka „energetinės paslaugos“.

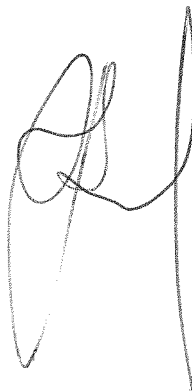
23. Manytume, kad Programos projekto 25 punktą tikslinga inkorporuoti prie Programos projekto 23 punkto nuostatų, nes šis punktas (t.y. 25 punktas) nustato dar vieną investicijų projekto privalomą dokumentą. Taip pat neaišku, kokios ministerijos raštišką sutikimą privalu bus gauti, kai nurodoma kad turėtų būti „ministerijos pagal kompetenciją“, svarstytina, ar nereikėtų šią nuostatą suderinti su Programos projekto 37 punkte analogiškai vartojama nuostata.

24. Atsižvelgiant į Programos projekto 2 ir 3 priedų pavadinimus, manytume, kad perteklinėmis laikytinos šių priedų pirmųjų pastraipų nuostatos. Kartu atkreiptinas dėmesys, kad nuoroda Programos projekto 3 priedo pirmoje pastraipoje nėra teisinga – turėtų būti teikiama nuoroda į 23.2 papunktį, o ne į 23 punktą.

25. Manytume, kad Vyriausybės nutarimu nederėtų tvirtinti informacijos, kuri turėtų būti pateikiama investicijų projekte, apimties, o juo labiau tokios detalios informacijos, kuri yra nurodyta Programos projekto 3 priede. Kartu atkreiptinas dėmesys ir į Programos projekto 3 priedo formuluočių bei sąvokų netikslumą bei dviprasmiškumą – pvz. neaišku, kokia apimtimi turi būti papildyta „Programos lygmeniu atlikta analizė“ (Programos projekto 3 priedo 1 punktas); neaiškos yra sąvokos „projekto ribos“ ir „projekto organizacija“ (Programos projekto 3 priedo 2 punktas) ir pan.; keistinos Programos projekto 3 priedo 4 ir 5 punktuose vartojamos nuostatos „šioje dalyje“; Programos projekto 3 priedo punktų nuostatos turėtų būti pradedamos rašyti didžiąja raide.

Teisės departamento direktoriaus pavaduotojas

Aleksandr Radčenko

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2014 M. LAPKRIČIO 26 D. NUTARIMO NR. 1328 „DĖL VIEŠŲJŲ PASTATŲ ENERGINIO EFEKTYVUMO DIDINIMO PROGRAMOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO DERINIMO PAŽYMA

Eil. Nr.	Pastabos, pasiūlymai	Išvadų, pasiūlymų ir pastabų vertinimai, komentarai bei pataisytų punktų siūloma redakcija
I.	Vidaus reikalų ministerija 2015-08-24 raštas Nr. 1D-7024(3)	
1.	<p>2. Programos 28.3 papunktyje siūloma nustatyti, kad UAB Viešųjų investicijų plėtros agentūra, įvertinusi viešojo pastato valdytojo parengtą investicijų projektą, priima sprendimą, ar šis projektas gali būti finansuojamas Energijos efektyvumo fondo lėšomis. Pažymėtina, kad, pagal Viešojo administravimo įstatymo nuostatas, administracinių sprendimų priėmimas yra viešojo administravimo veikla. Remiantis Viešojo administravimo įstatymo 41 straipsniu, uždarnosios akcinės bendrovės viešojo administravimo įgaliojimai negali būti suteikti. Siūlome atitinkamai tikslinti Programos nuostatas.</p> <p><i>Papildoma informacija pateikta lapkričio 3 d. Ministerijų atstovų pasitarime:</i></p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad finansinių priemonių įgyvendinimas yra kompleksinis procesas, manome, kad tam tikrais atvejais jis gali apimti taip pat ir viešojo administravimo funkcijų atlikimą (tokių kaip administracinis reglamentavimas, administracinių paslaugų teikimas, sprendimų kontrolės (priežiūros) įgyvendinimas ir kt.). Remiantis Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 4 dalimi ir 4¹ straipsnio 1 dalimi, uždarnosios akcinės bendrovės teisinę formą turinčiam subjektui tokie viešojo administravimo įgaliojimai negali būti suteikti. Be to, minėtame nutarime nėra detalizuojamos konkrečios viešojo administravimo funkcijos, kurias Vyriausybė paveda atlikti UAB Viešųjų investicijų plėtros</p>	<p>Neatsižvelgta. Atkreiptina dėmesys, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo 12 straipsniu ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. rugpjūčio 5 d. nutarimu Nr. 814 „Dėl Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo 12 straipsnio įgyvendinimo“ 1.2 papunkčiu, UAB Viešųjų investicijų plėtros agentūrai (toliau – VIPA) suteikti įgaliojimai valdyti fondų fondus ir įgyvendinti finansines priemones energijos vartojimo efektyvumo srityje.</p> <p>Taip pat pažymėtina, kad Pagal Europos Sąjungos (toliau – ES) reglamentus dalį vadovaujančiosios institucijos funkcijų vadovaujančiosios institucijos atsakomybe galima pavesti atlikti tarpinėms institucijoms. Jų funkcijas gali atlikti valstybės institucijos, regioninės ir vietos savivaldos institucijos, valstybės ar privačios įstaigos – kurias paskiria valstybė narė. T. y. pagal ES reglamentus tarpinė institucija gali būti tiek viešoji įstaiga, tiek privatus juridinis asmuo.</p> <p>Tačiau ES reglamentuose nustatytas reikalavimas, kad pavedant atlikti dalį vadovaujančiosios institucijos funkcijų, turi būti įsitikinama, kad tarpinė institucija turi kompetenciją atitinkamoje srityje bei administravimo ir finansų valdymo gebėjimus (pvz., reglamento (ES) Nr. 1303/2013 123 straipsnio 7 dalis).</p> <p>VIPA pavesti atlikti, kaip tarpinėms institucijoms, įgyvendinančiųjų institucijų funkcijas buvo nuspręsta, atsižvelgiant į šioms institucijoms nacionaliniais teisės aktais suteiktus įgaliojimus, patirtį ir turimą</p>

<p>agentūrai, kaip to reikalauja Viešojo administravimo įstatymo 4¹ straipsnio 1 dalies 2 punktas.</p>	<p>kompetenciją bei galimybes tinkamai įgyvendinti 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programoje, patvirtintoje Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d. sprendimu Nr. C(2014)6397 (toliau – veiksmų programa), nustatytus tam tikrus investicinius prioritetus (Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) 2014 m. birželio 4 d. nutarimas Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą“ (toliau – Vyriausybės nutarimas Nr. 528)).</p> <p>VIPA pavesta teikti finansines paslaugas, įgyvendinti ir administruoti finansines priemones, skirtas viešojo sektoriaus investicijoms į viešąją infrastruktūrą bei viešųjų paslaugų modernizavimui, t. y. VIPA teikia paskolas, finansinius laidavimus ir finansines garantijas miestų plėtros, viešosios infrastruktūros, energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektų vykdytojams; taip pat įgyvendina finansinius instrumentus, dalyvaujant juose kaip kontroliuojantysis fondas (fondų fondas), finansinis tarpininkas; atlieka finansiniais instrumentais finansuojamų viešojo sektoriaus projektų vertinimą, atranką ir įgyvendinimo priežiūrą (Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimas Nr. 1428 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės Viešųjų investicijų plėtros agentūros steigimo ir valstybės turto investavimo“, VIPA įstatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos finansų ministro 2013 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. 1K-059).</p> <p>Pagal Viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) nuostatas, uždarnosios akcinės bendrovės statusą turinčios institucijos nepatenka į viešojo administravimo subjekto sąvoką (VAI 2 straipsnis), todėl VIPA, kaip tarpinėms institucijoms (įgyvendinančiosioms institucijoms), pavestos vykdyti funkcijos vykdomos sutartiniais pagrindais, vadovaujantis Civiliniame kodekse nustatyta tvarka, t. y. visi įsipareigojimai tiek įgyvendinančiųjų institucijų, tiek pareiškėjų bus vykdomi sutartiniais pagrindais.</p>
---	--

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja

Ramunė Mikalauskienė

Energetikos ministras

Rokas Masiulis

Siūlau įtraukti į Vyriausybės posėdžio (pasitarimo) darbotvarkės projektą

Dėl Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimo Nr. 1328 „Dėl viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos patvirtinimo“ pakeitimo (Nr. 15-0809-01-N) (15-8639(4))

ir Vyriausybės 2009 m. lapkričio 11 d. nutarimo Nr. 1480 „Dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės“ pakeitimo

Pranešėjas: energetikos ministras R. Masiulis

Dalyvauja: Energetikos ministerijos Šilumos ūkio ir energijos efektyvumo skyriaus patarėjas Mindaugas Stonkus

Klausimo kuratorius: V.Pavardė, parašas

*Posėdžių rengimo skyriaus
patarėja*

G. Dovydenienė

<p>Apsvarstyta ministerijų atstovų pasitarime</p> <p><u>2015-11-03</u> (data)</p>	<p>Ministerijų atstovų pasitarimo protokolo išrašas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pasiūlyti EM: <ol style="list-style-type: none"> 1.1. atsižvelgti į FM, KM, TM, VRM ir Vyriausybės kanceliarijos TD pastabas; 1.2. projektą suderinti su ETD. 2. Patikslintą projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje. 3. Pasiūlyti AM per mėnesį parengti ir pateikti Vyriausybei Viešųjų pastatų energinio efektyvumo programos, patvirtintos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 1328 „Dėl Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos patvirtinimo“ pakeitimo projektą, parengtą atsižvelgiant į Savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimo projektų išankstinio (ex-ante) vertinimo nuostatas.
<p>Informacija apie projekto svarstymą Vyriausybės pasitarime ar/ir Vyriausybės posėdyje</p>	<p>Papildoma informacija</p>

B